
KETENAANPAK: OVERGEWICHT KINDEREN EN VOLWASSENEN IN HET GEZOND EN ACTIEF LEVEN AKKOORD

Beoogd resultaat:

- Voor kinderen en volwassenen met overgewicht of obesitas is passende ondersteuning, begeleiding en zorg toegankelijk
- In 2025 hebben alle gemeenten een netwerkaanpak voor kinderen met obesitas
- Er zijn samenwerkingsafspraken met gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders gemaakt.

Aanpak overgewicht en obesitas kinderen

- Bij het opzetten van een ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas wordt als uitgangspunt gehanteerd Het Landelijk Model Ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas.
- Voor een goed werkende ketenaanpak dient er minimaal aanbod te zijn in de volgende categorieën: schuldhulpverlening, opvoedondersteuning, sport- en beweegaanbod, activiteiten op het gebied van gezonde voeding en activiteiten op sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De Rijksoverheid financiert de landelijke organisatie Kind naar Gezonder Gewicht (onderdeel van JOGG). Gemeenten kunnen hier terecht voor kennis en ondersteuning bij de implementatie van de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas.
- Bij het proces tot het komen van samenwerkingsafspraken wordt in ieder geval de JGZ betrokken.

Acties gemeenten

- Gemeenten zetten zich in om interventies die bijdragen aan een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren lokaal te stimuleren
- Er wordt onder meer gewerkt aan een gezonde schoolomgeving, een gezonde sportomgeving, gezonde buurt en wijk, gezonde vrijetijdsumgeving en een gezonde digitale omgeving. Dit gebeurt via interventies en aanpakken zoals JOGG, Gezonde School, Gezonde kinderopvang, Gezonde buurten, TEAM-Fit, Gezond uit. De afspraken uit het Nationale Preventie Akkoord (NPA) vormen hiervoor het uitgangspunt.
- Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2024, samen met zorgverzekeraars, in elke regio starten met het toegankelijk maken van de ketenaanpak in meerdere gemeenten.

De SPUK-middelen die gemeenten kunnen aanvragen, worden ingezet voor:

- Inzet van gemeentelijke functionarissen (bijvoorbeeld de Centrale Zorgverlener – Overgewicht) voor de uitvoering van het Landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas.
- Lokale monitoring en evaluatie. Bij de monitoring kan gebruik gemaakt worden van de indicatorenset voor de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (onderdeel van JOGG) die ontwikkeld is door het RIVM.
- Voor een goed werkende ketenaanpak kan het zijn dat er aanvullende leefstijlinterventies nodig zijn die buiten de vergoeding van de Zvw vallen. In dat geval zorgt de gemeente voor de beschikbaarheid van passend aanbod. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de databank Loket Gezond Leven.

's-Hertogenbosch	€ 152.146,22
Oss	€ 99.717,41
Vught	€ 26.424,16
Boxtel	€ 34.935,68
Sint Michielsgestel	€ 26.047,04
Meierijstad	€ 83.555,86
Maashorst	€ 59.698,80
Land van Cuijk	€ 90.862,76
Bernheze	€ 31.698,54

NB deze middelen zijn bestemd voor beide ketenaanpakken overgewicht bij kinderen (KnGG) en volwassenen (GLI)

De Centrale Zorgverlener Overgewicht (CVZ-O) Obesitas binnen GGD Hart voor Brabant

Kind naar Gezonder Gewicht biedt passende ondersteuning en zorg aan kinderen met overgewicht of obesitas. Deze aanpak kenmerkt zich door de nauwe samenwerking tussen professionals uit zowel het zorg- als sociaal domein. Eén centrale zorgverlener coördineert het begeleidingstraject en bouwt een vertrouwensband op met het kind en het gezin. Samen met andere professionals zetten zij zich in om de gezondheid van het kind te verbeteren. Daarnaast is er ook aandacht voor de kwaliteit van leven op korte en lange termijn. De centrale zorgverlener heeft twee kerntaken: de begeleiding van kind en gezin en de coördinatie van de ondersteuning en zorg voor deze kinderen. De centrale zorgverlener werkt vanuit een brede blik, domein overstijgend en als spin in het web. Hij/zij zorgt voor de

samenhang. Zeker bij multi-problematiek is dat een belangrijke voorwaarde voor succes. Hij/zij zet in op het versterken van het zelfmanagement van het gezin zodat zij steeds meer zelfstandig in staat zijn om duurzame gedragsverandering te bereiken.

De CZV-O zorgt voor de samenhang in de aanpak KnGG. Hij/ zij werkt aan de hand van de 6 stappen van het landelijk model (zie figuur) en heeft als doel het probleemoplossend vermogen van het gezin te vergroten. Hij/ zij:

- Coördineert de samenwerking tussen de verschillende betrokkenen, te weten:
 - Kind
 - Ouders
 - Zorgprofessionals
 - Sociaal domein professionals (inclusief onderwijs)
- Motiveert het kind en de ouders door middel van coaching
- Monitort de voortgang
- Initieert daar waar nodig vervolgstappen
- Is aanspreekpunt voor interne collega's en netwerkpartners bij inhoudelijke vragen over casuïstiek waar overgewicht/ obesitas speelt (t.b.v. sparring, advisering, motivering).

Bovenregionale projectleiding

Binnen GGD Hart voor Brabant wordt de coördinatie van de aanpak KnGG en de CZV-O's breed opgepakt met een regionale programmacoördinator, in combinatie met lokale coördinatoren. Dit in plaats van projectleiders per gemeente zoals in het verleden het geval was. Doelen die de GGD HvB daarmee verwacht te behalen zijn:

- Kwaliteitswaarborging van bovenregionale visie GGD HvB op positionering CZV-O's
- Eén intern aanspreekpunt en een overkoepelend contactpersoon voor JOGG
- Centrale aansturing én aandacht voor lokale situatie door lokale coördinatoren
- Gezamenlijke vraagstukken kunnen centraal en uniform opgepakt worden
- Tijdswinst ten opzichte van de huidige invulling van de lokale projectleiding

De programmacoördinator is primair verantwoordelijk voor de implementatie, borging, monitoring en evaluatie van het opgestelde KnGG-beleid binnen GGD HvB. Deze persoon pakt intern gerelateerde vraagstukken op, is een centraal aanspreekpunt en stemt af met JOGG/ KnGG landelijke ontwikkelingen. Hij/ zij is verantwoordelijk voor kwaliteitsborging van de aanpak, door onder meer de interne Learning Community vorm te geven. Ook heeft hij/ zij een strategische overview over de regio van GGD HvB en begeleidt (beginnend) lokale coördinatoren bij het uitvoeren/ wegwijs worden in hun rol. Wanneer er nieuwe KnGG gemeenten aansluiten en de rol van CZV-O's bij de GGD beleggen heeft de programmacoördinator, samen met een lokale coördinator, in dit proces een belangrijke rol in de uitrol en doorontwikkeling.

GGD Hart voor Brabant voert momenteel een ZonMW-project uit, genaamd 'Doorontwikkeling en bestendiging regionale programmacoördinatie Ketenaanpak overgewicht bij kinderen'. De resultaten van dit project worden direct doorvertaald in het aanbod van de GGD ten behoeve van deze ketenaanpak. Hierbij gaat het met name over deskundigheidsbevordering, kennisdeling en uitwisseling, duidelijkheid over rolopvatting, scholing van jeugdverpleegkundigen, uniforme registratie en monitoring en regionale borging.

De lokale coördinator richt zich op het oppakken van lokale vragen en ondersteunen van de CZV-O's bij dagelijkse vragen. Zijn/haar rol zal met name gericht zijn op het borgen van de aanpak in de lokale setting, het aansluiten bij de gemeentelijke situatie en lokale netwerken. De lokale coördinator is aanspreekpunt voor de ketenpartners in zijn/haar gemeente en zorgt voor verbinding en samenwerking tussen deze (lokale) partijen. De lokale coördinator signaleert en inventariseert behoeften en knelpunten binnen zijn/haar gemeente en bespreekt deze met de programmacoördinator, zodat eventuele regionale trends gesignaleerd en opgepakt kunnen worden. De lokale coördinator voedt ook de programma coördinator ten behoeve van de gesprekken met lokale gemeenten over inkoop, voortgang en rapportage over de aanpak KnGG. Indien gewenst kan de lokale coördinator aansluiten bij een gemeentelijk overleg hierover.

Begeleidingsuren

Door de GGD Hart voor Brabant is een bovenregionale keuze gemaakt in het aantal begeleidingsuren per casus. Omdat langdurige begeleiding vaak nodig is, als ook een investering in de netwerkregie per casus, adviseert de GGD om 10 uur per gezin per jaar per CVZ-O af te spreken. Naast de uren die de CVZ-O besteedt aan de gezinnen is hij/zij ook van grote waarde als aanspreekpunt/ambassadeur voor andere professionals en netwerkpartners. Hiervoor wordt door de GGD in ieder geval 30 uur per jaar gereserveerd per CVZ-O.

Monitoring en evaluatie

GGD Hart voor Brabant zorgt voor een zorgvuldige en regionale monitoring en evaluatie over de werkzaamheden van de CVZ-O.

Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) bij kinderen

Deze interventie omvat een langdurend en coachend ondersteuningstraject, door kinderleefstijlcoach, voor kinderen met overgewicht én co-morbiditeit of obesitas, waar de CVZ zijn rol behoudt.